

“Pilado” krabis biomedicinā

FLAG: Oeste

Peniše (Peniche) Portugālē

Projekta pārskats

Šī pilotprojekta mērķis ir, dziļāk izvērtējot parastā peldošā krabja čaulas bioloģisko sastāvu, palielināt pašlaik izmestā resursa ekonomisko vērtību un izveidot tirgus tiltus starp reģiona zvejniekiem un citām ieinteresētajām pusēm.

Portugālē “*caranguejo pilado*” jeb peldošais krabis, kas ir plaši izplatīta suga, bieži nonāk zvejnieku tīklos un pēc tam tiek izmests, jo tam nav komercvērtības. Tomēr tagad šī suga tiek uzskatīta par bioloģisku savienojumu hitīna un astaksantīna avotu. Šīs vielas jau vairākus gadus ir pazīstamas savu bioloģisko un medicīnisko īpašību dēļ un tiek izmantotas, piemēram, gan kā uztura bagātinātāji farmācijā un biomedicinā, gan arī ūdens apstrādē un audu reģenerācijā. Apzinoties šo potenciālu un pateicoties Oeste FLAG atbalstam, Leirijas (Leiria) Politehniskais institūts ir izveidojis pilotpētījumu sadarbībā ar zvejniekiem, biomedicīnas uzņēmumiem (CERAMED/ALTAKITIN) un citiem pētniecības institūtiem, lai novērtētu šīs sugas kā šādu savienojumu avota potenciālu. Pētījumā tiks noteikti arī ieguves procesi un izplatīšanas shēmas, kuras vajadzēs izveidot, lai izmantotu resursa sniegtās priekšrocības, vienlaikus nodrošinot visu ieinteresēto pušu iesaistīšanu.

Lai šīm vietējām resursam pievienotu vērtību un attīstītu jaunas tirgus iespējas reģiona zvejniekiem, pētījums aptvers trīs galvenos posmus:

1. “pilado” krabju čaulu bioķīmiskā raksturojuma izstrāde, nosakot to sastāvu;
2. iegūstamo biopolimēru izolēšanas procedūru precizēšana;
3. zvejnieku un biomedicīnas nozares savstarpējo saišu izveide, lai sekmētu ekonomiski vērtīgas shēmas izveidošanu no nozvejas līdz biotehnoloģijas rūpniecībai.

Pamat mācības

- **Saistība ar FARNET tēmām:** vērtības pievienošana vietējiem zvejniecības produktiem, novatorisms, blakusprodukti.
- **Rezultāti:** 2012. gada janvārī vēl noritēja projekta sākumposmi. Tomēr bija sākti vēžveidīgo iepriekšēja analīze, un šīs iniciatīvas rezultātā tika panākta zvejnieku iesaistīšanās krabju ieguvē, kā arī lielāka biotehnoloģisko uzņēmumu informētība par šo vietējo resursu potenciālu un iespējamo lomu ar to izmantošanu saistītajās kopienās.
- **Nodošanas iespēja:** šis resurss (krabju piezveja) ir izplatīts daudzos zvejniecības reģionos, turklāt hitīns un astaksantīns var tikt atrasti arī citu vēžveidīgo sastāvā, radot iespējas to izmantošanai biomedicinā. Pašu procesu (zvejnieku un vietējo pētniecisko institūtu sadarbību) var izmantot daudzās jomās — gan biomedicinā, gan arī citos novatoriskos zvejniecības blakusproduktu pielietojumos.
- **Noslēguma komentārs:** lai veiktu dažu ienesīgāko zvejniecības blakusproduktu izstrādi, piemēram, saistībā ar farmācijas nozari, ir nepieciešamas speciālas zināšanas, kuru avotu zvejnieki dažkārt var atrast specifisku reģiona pārstāvju vidū. Šis projekts parāda, kā, pateicoties ietverošai un labi sasaistītai vietējai stratēģijai, FLAG var atbalstīt ļoti specifiskus dalībniekus (zvejniekus, pētniecības iestādes, biomedicīnas uzņēmumus), lai izveidotu savstarpējas saites un kopīgi sadarbotos vienota mērķa sasniegšanā, turklāt nodrošinot labumu visām ieinteresētajām pusēm.

Kopējās izmaksas un EZF ieguldījums

- **Kopējās izmaksas:** EUR 26 842
- **Axis 4 ieguldījums:** EUR 11 072,33
- **Valsts/reģiona līdzfinansējums:** EUR 3 690,67
- **Privātais līdzfinansējums (Leirijas Politehniskais institūts):** EUR 12 078,90

Projekta informācija

Nosaukums: Pētījums par "pilado" krabju noderīgumu biomedicinā

Ilgums: 24 mēneši (no 2011. gada novembra līdz 2013. gada novembrim)

Lietas izpētes datums: 2012. gada janvāris

Projekta atbalstītājs

Leirijas Politehniskais institūts Penišē (Portugālē)

Seržo Leandro (*Sérgio Leandro*) (jūras bioloģijas zinātņu doktors)

sleandro@ipleiria.pt

+351 262 783 607

www.girm.ipleiria.pt

FLAG informācija

Oeste FLAG, Portugāle

gac.oeste@adepe.pt

+351 262 787 959

www.adepe.pt

[FLAG factsheet](#)

Redaktors: Eiropas Komisija, Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts, ģenerāldirektors.

Atruna: Kaut arī Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts ir atbildīgs par šā dokumenta vispārējo izveidi, tomēr tas nav atbildīgs par dokumenta saturu un negarantē datu precizitāti.